

УДК 349.22:331

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ
ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАЙНЯТІСТЬ
ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ**

Огієнко І. В.,

*доцент кафедри трудового, екологічного, аграрного права
та соціального захисту населення Харківського
економіко-правового університету,
канд. юрид. наук*

У рамках виконання Національного плану дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2012 р. № 187 [1] був прийнятий Закон України «Про зайнятість населення», який набув чинності з 1 січня 2013 р. Для реалізації норм закону 15 жовтня 2012 р. постановою Кабінету Міністрів України була затверджена Програма сприяння зайнятості та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 р. Метою Програми є розширення можливостей реалізації права громадян на гідну працю, підвищення їх доходів шляхом створення умов для підвищення рівня зайнятості населення, стимулювання зацікавленості роботодавців у створенні нових робочих місць, збереження та розвитку трудового потенціалу, підвищення ролі заінтересованих у перетвореннях на ринку праці учасників соціального діалогу (об'єднань організацій роботодавців та професійних спілок) [2]. Не можна не погодитися, що нові нормативно-правові акти містять в собі значну кількість положень, які, на нашу думку, зможуть зрушити ситуацію на ринку праці та докорінно її змінити в позитивний бік, але все ж таки в новому законодавстві наявні і певні недоліки, які всі зусилля можуть звести нанівець.

Відповідно до п. 2 ст. 1 нового Закону безробітний – це особа віком від 15-ти до 70-ти років, яка через відсутність роботи не має заробітку або інших передбачених законодавством доходів як джерела існування, готова та здатна приступити до роботи. Також Закон вводить нове поняття «зареєстрований безробітний», що позначає особу працездатного віку, яка зареєстрована в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової

міграції, як безробітна і готова та здатна приступити до роботи [3]. Це визначення майже повністю відповідає визначенню поняття «безробітний» за методологією МОП, за винятком одного вкрай важливого, на нашу думку, елемента. Відповідно до визначення МОП безробітні – це особи у віці 15–70 років (як зареєстровані, так і не зареєстровані в державній службі зайнятості), які одночасно відповідають трьом умовам: по-перше, не мають роботи (прибуткового заняття), по-друге, шукають роботу або намагаються організувати власну справу, по-третє, готові приступити до роботи протягом двох тижнів. У Законі України «Про зайнятість населення» умова обов'язкового активного пошуку роботи відсутня, що надає можливість певній категорії непрацюючих громадян, зареєструвавшись і отримавши статус безробітного, повністю перекласти питання пошуку роботи на плечі держави, при цьому ще й отримувати певні грошові виплати досить тривалий час.

Звертає на себе увагу також вік працездатності особи, який згідно з указаним вище законом становить від 15-ти до 70-ти років, що суперечить Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», де працездатний вік становить від 16-ти до 60-ти років [4], тобто межа працездатності залежить не від настання пенсійного віку, а від можливості здійснення трудової діяльності та стану здоров'я особи.

Наслідком такої неузгодженості є низка питань, які потребують вирішення. Необхідно чітко визначити, по-перше, чи може особа після досягнення пенсійного віку мати право на визнання її безробітною, по-друге, за яких умов виникає дане право, бо така невизначеність може суттєво вплинути на статус цих осіб.

Неузгодженість виникає і з нижньою віковою межею поняття «безробітний» – 15 років, хоча п. 13 та п. 16 ст. 2 при визначенні поняття «особи працездатного віку» та «працездатні особи» вказано, що такими є особи віком від 16-ти років.

У цілому, незважаючи на наявність численних неузгодженостей у наведених в Законі визначеннях, вважаємо, що сама спроба систематизувати та дати визначення понятійному апарату, який безпосередньо стосується зайнятості і працевлаштування населення, є досить вдалою.

Список літератури:

1. Про Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [Електронний ресурс] : указ Президента України від 12 берез. 2012 р. № 187/2012. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187/2012#n21>.
2. Програма сприяння зайнятості та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року [Електронний ресурс] : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовт. 2012 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1008-2012-п>.
3. Про зайнятість населення : закон України від 5 лип. 2012 р. № 5067-VI // Урядовий кур'єр. – 2012. – 12 верес. – № 164.
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : закон України від 9 лип. 2003 р. № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49. – Ст. 376.
5. Щодо проблем реалізації Закону України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 р. № 5067-VI: Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень [режим доступу] // <http://www.niss.gov.ua/articles/953/>

УДК 331.56.57

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В РОСІЇ

Павлів-Самойл Н. П.,

доцент кафедри господарсько-правових дисциплін юридичного факультету ННІ права, психології та економіки Львівського державного університету внутрішніх справ, канд. юрид. наук

Система регулювання залучення іноземної робочої сили у Росії знаходиться у процесі становлення і розвитку. Огляд різних джерел вказав, що міграційна політика Росії в основному полягає у визначенні квоти для тимчасового проживання та роботи іноземців.

Звертаючись до історії російського міграційного права варто зауважити, що перше правове встановлення квоти було здійснено в 2002 році. Відповідно до Закону РФ «Про правовий статус іноземних громадян в Російській Федерації» іноземних громадян, які підпадають під систему квот, визначено як «тимчасово проживаючих на території Росії», за винятком народжених в Російській Федерації, які перебувають у шлюбі з громадянином Росії, який має місце проживання в країні, а також які вкладають інвестиції в російську економіку.

Концепцію квотування до 2006 року не було завершено, коли до Закону були внесені поправки, щоб конкретизувати вимоги для